

ale **school bestaat!**

REPORTAGE

►► *tekst* Friedla Pruim *beeld* Jeroen Hofman

GEEN ELLENLANGE SCHOOLVAKANTIES MEER EN GEEN GEDOE MET NASCHOOLSE OPVANG - WELKE OUDER DROOMT ER NIET VAN? OP DE SCHOOL IN ZANDVOORT IS DEZE UTOPIE AL WERKELIJKHEID, EN OOK ELDERS IN HET LAND STAAN FLEXIBELE SCHOLEN IN DE STARTBLOKKEN. BINNENKORT KUNNEN WOUTER BOS EN CAMIEL EURLINGS MET EEN GERUST HART WEER AAN HET WERK.

Hé, je bent de servetten vergeten,' zegt **Liselot** (8) tegen **Dajo** (8). Zij zijn deze week tafelleider tijdens de lunch op **De School** in Zandvoort. Ze dekken drie tafels voor de leerlingen van de bovenbouw. Dajo stopt nog gauw een servet in iedere mok terwijl Liselot de biologische pindaakaas op tafel zet.

Op hun school kunnen kinderen vijf dagen per week tussen acht en zes uur terecht, het hele jaar door. Vakanties en vrije dagen kunnen naar wens worden opgenomen, zolang het wettelijke minimum van 940 uur onderwijs per jaar maar niet in het gedrang komt. Alleen met kerst is de school twee weken dicht. En daarmee is dit de ideale school voor ouders. 'Heerlijk dat mijn dochter **Tatum** (8) de hele dag op dezelfde, veilige plek kan blijven,' vindt alleenstaand moeder **Dana Bouma** (31), die fulltime werkt als coupeuse. 'De flexibele vakanties zijn ook belangrijk voor mij, want ik kan het me niet permitteren om lang achter elkaar vrij te nemen.'

Onderwijs en opvang vormen één geheel op **De School**. De 44 leerlingen zijn verdeeld in een onderbouw- en bovenbouwgroep. Ze werken individueel aan vakken als taal en rekenen en kunnen daarnaast bijzondere lessen als dans, filosofie en yoga volgen. Eens per tien weken voeren ouders, docent en kind een gesprek van een uur over leerresultaten en -plannen.

'Ik had vanochtend zo'n gesprek,' vertelt **Jacky** (9), terwijl ze een plak kaas afsnijdt. 'Je geeft jezelf en elkaar tips en tops. Ik heb mezelf als tip gegeven om elke dag drie lesjes af te krijgen.' Ze vindt het fijn dat je op deze school je werk én vakantie zelf kunt plannen. 'Wij zijn net op vakantie geweest, want mijn ouders hebben een strandtent. Ik ben daarna met taal en rekenen gewoon verdergegaan waar ik was gebleven. Dat ik dansen en muziek heb gemist was niet zo erg.' ►►

De ide

Om 13.00 uur buigt Dajo zich over zijn weekplanning. Bij de ochtend schrijft hij: 'film', want de bovenbouwkinde- ren hebben net *Polleke* gekeken. 'Nu ga ik werken in ons boek over het thema mensen. Tussen Engels en dansles kan ik gaan rekenen en na dansles ga ik spelling doen.' Een tafeltje verderop leest **Melissa**: 'Mensen zijn verschil- lend. Schrijf drie verschillen op.' Ze zucht en draait de dobbelsteen die elke leerling voor zich heeft liggen op het vraagteken, ten teken dat ze een vraag heeft aan een van de twee leraressen. 'Ik weet het antwoord wel, maar er is geen ruimte om het op te schrijven.' Haar buurvrouw schuift haar behulpzaam een leeg blaadje toe, maar ze vraagt het toch liever eerst even aan de juf.

Ondertussen heeft een deel van de kleintjes in de kelder dansles van **juf Martine**. Zij vertelt over houten Klaas, van wie steeds een lichaamsdeel het begeeft. De kinderen moeten proberen te dansen met een hoofd dat het niet doet. 'Lieve, jouw hoofd doet het nog,' roept ze tegen een meisje met opgeheven hoofd. En: 'Ik zie niet zoveel dans- bewegingen, kunnen jullie dat niet zonder hoofd?'

De School in Zandvoort opende in augustus 2008 haar deuren, naar een idee van directeur **Marjolein Ploegman**.

'Heerlijk dat mijn dochter de hele dag op dezelfde, veilige plek kan blijven'

Zij vond dat het rit- me van school en gezin beter op el- kaar afgestemd kon worden en dat het klassikale systeem geen recht deed aan de grote verschillen tussen kinderen. Het verraste haar dat rond dezelfde tijd een denktank van mensen uit het onderwijs onder leiding van directeur Frank Kalshoven van de Argumentenfabriek het concept Sterrenschoon lanceerde, dat veel op haar school lijkt: ook het hele jaar open, kinderopvang geïntegreerd in het onderwijs en programma's op maat voor de kinderen. De Sterrenschoon gaat echter nog een stap verder: de ope- ningstijden van 7.00 tot 19.00 uur zijn ruimer, er kunnen ook kinderen van 0 tot 4 jaar terecht en er worden warme maaltijden aan de leerlingen aangeboden. In augustus van dit jaar zullen de eerste Sterrenschoolen van start gaan (zie kader).

In Zandvoort zijn de kosten vergelijkbaar met drie dagen buitenschoolse opvang. Daar komt nog 1000 euro per jaar bij voor eten en drinken en extra service zoals de uitge- breide gesprekken met ouders en kinderen.

De initiatiefgroep **Andere Tijden in onderwijs en opvang** ondersteunt sinds 2008 scholen en kinderopvang die sa- men een volledig dagprogramma willen verzorgen. Zo biedt een aantal scholen sinds kort een programma aan van 8.00 tot 14.00 uur met een korte lunchpauze onder leiding van de leerkrachten, gevolgd door kinderopvang

V.b.n.o.: Kringgesprek in de onderbouw. Dajo leest een leeftijdsgenoot voor. Dansles van vakdocent Martine. Tafels dekken voor de lunch.

'In de meivakantie hoef ik niet zoals mijn collega's twee weken vrij te nemen'

op dezelfde locatie voor wie dat wil. De voor ouders onhandige vrije woensdag- en vrijdagmiddag zijn verdwenen (zie kader).

Deze scholen houden in tegenstelling tot De Sterrenscholen wel vast aan de reguliere schoolvakanties, omdat flexibele vakanties alleen mogelijk zijn als zij afstappen van hun klassikale aanpak. Bovendien staat de huidige wet afwijken van de reguliere zomervakantie formeel niet toe. De School is daarover in discussie met de Onderwijsinspectie. Die telt onderwijstijd in de zomervakantie vooralsnog niet mee, waardoor ze bij De School uitkomt op een te laag aantal onderwijsuren. Ploegman hoopt dat de regels snel worden aangepast aan de realiteit van scholen zoals de hare.

Volgens projectleider **Anki Duin** van Andere Tijden is de bal voor dit soort initiatieven pas flink gaan rollen na de motie Van Aartsen/Bos in 2005. Daardoor moeten basisscholen vanaf augustus 2007 de aansluiting met de kinderopvang regelen. 'Dat waren twee totaal verschillende werelden, die vanaf dat moment begonnen samen te werken. Op dit moment maakt nog maar 17 procent van de kinderen op de basisschool gebruik van opvang, maar dat percentage groeit hard en hoe beter het aanbod wordt, hoe groter de vraag.'

Tijdens drukbezochte masterclasses die Duin aan schoolleiders en managers kinderopvang geeft, merkt ze dat er veel animo is om de schooldag anders in te richten. Daarvoor pleitte ook de Taskforce Kinderopvang/Onderwijs in hun recente rapport. 'Voor werkende ouders is het praktischer. Voor kinderen is het leuker en beter omdat zij minder van hot naar haar worden gesleept en de programma's van onderwijs en opvang op elkaar worden afgestemd. Bovendien lost het tekorten op in de tussenschoolse opvang, die nu op vrijwilligers draait. Er komt een einde aan wachtlijsten en kleine baantjes in de naschoolse opvang,

De leerlingen van de bovenbouw tijdens de lunch.

omdat daar niet meer vooral op maandag, dinsdag en donderdag een beroep op wordt gedaan. Onderwijsassistenten kunnen ook opvang bieden.'

'Ouders die de opvang met veel moeite rond hebben gekregen, houden het graag zoals het is. Maar beginnende ouders lijkt het ideaal,' constateert Anouk Mulder van de Argumentenfabriek. Zij verbaast zich erover dat het oude schoolstelsel al niet veel eerder op de schop is gegaan. 'De lange zomervakantie dateert nog uit de tijd dat de kinderen moesten helpen met oogsten. Waarom zijn ouders nooit massaal in actie gekomen tegen de onmogelijke school- en vakantietijden?'

Voor ouders van kinderen op De School is deze formule in elk geval een uitkomst. 'Voor mij zijn de schooltijden ideaal want ik werk twee tot vier dagen per week,' vertelt verkoopster **Juliette Hoekstra** (35) als ze om 17.00 uur bij school arriveert. 'Daar kan ik zonder problemen in variëren omdat mijn dochter **Tiphaine** (5) elke dag tot zes uur op school terecht kan. Deze week hebben we een bruiloft in Noord-Nederland. Dan gaat ze twee dagen niet naar school. In de meivakantie juist wel. Dan hoef ik niet zoals mijn collega's twee weken vrij te nemen.'

Voordat zelfstandig therapeute **Sophie Wassenberg** (46) haar dochter **Liselot** (8) naar school brengt, maken ze vaak eerst een flinke strandwandeling met de hond. 'Afhankelijk van mijn programma haal ik haar vroeg of later op en soms gaan we doordeweeks een dagje winkelen of zwemmen. Op woensdagmiddag heeft ze buiten school dansles. Soms gaat ze daarna terug omdat ze filosofie niet wil missen. Het komt vaak voor dat ze, als ik haar kom halen, zegt: kun je niet later terugkomen?' ●

www.desterrenschool.nl

www.hetkinderopvangfonds.nl (Andere Tijden)

PIONIERS

Inclusief flexibele vakanties **Apeldoorn:** vormt in aug. 2010 een bestaande school geleidelijk om tot Sterrenschool, www.sterrenschoolapeldoorn.nl **Ede:** begint in augustus 2010 met een variant op De Sterrenschool, www.proominent.nl

Zandvoort: De School, www.deschool.nl **Zwolle:** gefaseerde invoering van De Sterrenschool, www.veezon.nl

Vernieuwende scholen, zonder flexibele vakanties **Almere:** www.droomspiegel.nl en www.hetmeesterwerk.nl **Amersfoort:** www.dok12.com **Assendelft:** www.obsdemeander.org **Capelle aan de IJssel:** www.obswest.nl **Gouda:** www.oosterweidegouda.nl

Groningen: [vensterschool.groningen.nl](http://www.vensterschool.groningen.nl) **Hilversum:** www.kindagenda.nl **Rotterdam:** www.dominicusschool.nl **Tilburg:** www.bsdeboemerang.nl **Utrecht:** www.deridderhof.net

